

EDINAM MME UFEN EDQDIQN ESQN

Exodus 8:20-32; 9:1-12

QYQHQ UKPEP-NKPQ 54

Eke Ikpo Owo

IKQ IBUOT: “Edi eno kiet eken item kpukpru usen, adaña nte ini ekerede Mfin; mbak idiok-nkpq edida abiaña esie qosn owo ekededi ke otu mbufo esit” (Mme Hebrew 3:13).

I Qyqh Uwierikpe Inan: Ufen Nduyip

- 1 Eno Pharaoh ntot ke abaña ufen nduyip, Exodus 8:20, 21
- 2 Moses etiñ qno Pharaoh ete ke eyesio ndito Israel efep ke ufen oro, Exodus 8:22, 23; Psalm 34:7; 91:9.10; 2 Chronicles 16:9
- 3 Edon ufen nduyip ndien Pharaoh odomo ndinyime nno Moses ye Aaron, Exodus 8:24-29; 3:18; Genesis 46:34
- 4 Abasi qboro akam Moses, edi Pharaoh abiat enwoño esie onyũ otõño ntak qosn esit, Exodus 8:30-32; Mme Nke 11:3

II Qyqh Uwierikpe Ition: Udõño Ke Otu Ufene

- 1 Eno Pharaoh ntot ke abaña udõño ke otu ufene, Exodus 9:1-3
- 2 Efiak esio Israel efep ke ufen, Exodus 9:4
- 3 Man esuk eyarare ewut ete ke edi utibe-nkpq, enim ini eno ufen oro nditõño, Exodus 9:5
- 4 Edon ufen, Exodus 9:6
- 5 Pharaoh oduõre ofiok ete ke ema esio ufene ndito Israel efep, edi osuk qosn esit, Exodus 9:7

III Qyqh Uwierikpe Itiokiet: Udõño Oyo

- 1 Edon udõño oyo ke ini ntot miduhe, Exodus 9:8-10; Deuteronomy 28:27, 35
- 2 Udõño oyo omum mbia-idiõn ye kpukpru ndito Egypt, Exodus 9:11
- 3 Abasi onyime esit Pharaoh qdõdion qosn, Exodus 9:12; Mme Nke 29:1; Eriyarare 16:2, 11

SE EKPEPDE EBAÑA

Ntak Mme Ufen

Nnyin imokut ke ukpep-nkpq edem ke abaña akpa ubierikpe ita emi Abasi okõduokde ke isoñ Egypt ete ke ekeno mme ufen oro kiet-kiet aka ndusuk itie emi ekeponode ndem ke isoñ Egypt. Ntak ekedi ndiwut ete ke Abasi efen iduhe ibõhõke Jehovah, Abasi Israel; ndinyuñ nwut ndito Egypt nte ke mmõ ekepono mme abasi emi minyeneke odudu ke idem nãkã ererimbot emi mmõ ekerede ete ke mmõ ekara.

Uruk-ikõt emi okotode esañ Aaron nditañ uruk-ikõt ndito Egypt mmen, ekedi utibe-nkpq emi Abasi okõõde ndibiõño edikpono uruk-ikõt nte abasi emi ndito Egypt ekeponode, ye ubre-idiõn mbia-idiõn mmõ. Uruk-ikõt ekedi abasi qno mmo, edi enye ikekemeke ndinyaña idem esie nsio ke ubok akakan Abasi Israel. Ntre nko, edinam mmõñ akabare iyip ekedi emiom qno inyañ Nile emi mmõ ekedade ke edisana. Ndien mme ufen ikwõt ye idañ ekedi ndisin ukpono-ndem mmõ ke ndek. Ke ukpep-nkpq emi nnyin iyekut ite ke mme ufen nduyip, udõño ufene ye oyo ke owo ye unam ekesuk edi esuene qno ukpono-ndem mmõ.

Nnyin ikotke ibaña nte Moses okodomode ndiyarare iferi mbia-idiõn oro. Enye ama ofiok Abasi esie onyũ oyuhõ ke idemesie, oto mme ikpo odudu emi Abasi okowutde ke ini Abasi akayararede Idemesie ke edeme-ikañ ke ikõt, ekem ndien enye ayarade ke mme utibe-nkpq ke iso mbiowo Israel emi okosimde ata nkoñkõñ idaha ke ini esañ Aaron ekemende esañ mbia-idiõn emen. Abasi ama ada ikpo utibe-nkpq qboro ebe ke Moses ke ini mmõ edade odudu andidiok enam mme ufen oro tutu mmõ esobo ye kiet emi mmõ mikekemeke ndinam. Mmõ ke idem mmõ ema eyarare efiok odudu Abasi. Utom nnyin itimke idi ndinyaña Eti-mbuk. Edieke nnyin ikwõrõde enye ke akpanikõ enye eyenyaña idemesie.

Akpanikõ emi ekeyomde efiok ekedi ke Abasi odu, ye ke Abasi Israel edi akakan. Edi akpanikõ nte ke ndito Israel ema edot enyũ enyene unen ndiwõrõ ufin ke mme isua ukut mmõ. Edi oro ikedighe ntak emi ekepede ubok ete esana mmõ ayak. Ntak ekedi koro Abasi mmõ ama ebemiso enyene unen ndiyom mme utom ye nsuk-ibuot mmõ, ndien ekedi itie Pharaoh nko ndikop uyo Esie ediwak ini, ke ini nnyin ikodude ke idiok-nkpq, nnyin ima isikop ubiom-ikpe Abasi nte asuade qno nnyin ke mme idiok usuñ nnyin. Ekedi mmem-mmem nkpq ndikpõñ ndusuk idiok-nkpq, akpan-akpan enye emi okotimde qno nnyin idiok-esit, ikere ite oro eyesuk Abasi esit onyũ anam uyo ubiom-ikpe ke esit odop. Edi Abasi ikoyomke ekpõñ ndusuk idiok-nkpq ke ini esisit, edi okoyom ediyak idem ofuri-ofuri nno uduak Esie ye edinyuñ nkpõñ kpukpru idiok-nkpq. Edi akpanikõ ete ke Pharaoh ekpekenyene inemesit ndidiomi ye ndito Israel mbaña uwõrõ-ufin mmõ nte owo kiet ye eken, edi nnyin imekeme ndikut ite ke ata akpan ntak ama odu emi okokponde akan ediomi oro. Enye ikoyomke ndisuk ibuot nno Abasi Israel ofuri-ofuri edi akama ndisuk ibuot nno ukpono-ndem. Nnyin ikemeke ndikut akpanikõ emi odude ke nkpq emi. Ke ini Abasi etiñde Ikõ qno nnyin oto ke Ikõ Esie, ufõn iduhe ndifaña me ndidomo ndiwõrõre mkpõñ se Enye etiñde. Edieke anade ibõ Abasi nkpq ekededi, nnyin inyene ndinyime ndinam nnen-nnen nkpq nnyuñ nyak ofuri idem nnyin nno Abasi.

Nduyip

Ema enọ Paraoḥ ntọt nte ekemde mbemiso edoḥ ufen nduyip. Ema etiḥ enọ enye ete edieke enye mikopke uyo Abasi Israel, nduyip eyetiene mmọ. Edi ḥkpọ mkpaidem nte ke oruk ufen ntre emi asaḥade ye ndek ye idiọk udọḥo edi se esuade eti-eti ke ini osimde idut. Edi Pharaoh ama esin ntọt emi ke ndek, ke ntre nduyip edi.

Abasi ifreke ikọt Esie. Ke ini iso andiwet Psalm, ndusuk ke ini ekerede abaḥa utọ ini ukut emi ke Egypt, ama ewet ete “ufen idinyuḥ isaḥake ikpere iduk ke ataya fo.” Akananam Abasi ifreke mmọ emi esit mmọ enende ye Enye ye mmọ emi mbuotidem mmọ onyuḥ odude ke ọkpọsọḥ Abasi. Ndien ikosioho nditọ Israel emi ekedude ke Egypt ifep ke eḥwọḥo emi.

Ese mbọm ye akwa ima emi ayararede ke Ikọ Abasi: “Nyenyuḥ mbahare **ikọt mi** ye ikọt fo.” Mme abasi Egypt akananam inọḥo mme ubuene emi eketunde usuḥ ekpono ndem ke usen ke usen utọ mme eḥwọḥo emi. Mmọ ema enyene ọkpọsọḥ udọḥ ndikaka iso ḥkpono ndem ḥkan ḥkpọ efen. Se ekekotde mme abasi nditọ Egypt ikekereke ibaḥa mme andikpono mmọ. Abasi kiet odu! Mme abasi efen edi mbufa ḥkpọ emi andidiọk otibede anam ke ḥkari man abiaḥa mme owo onyuḥ ada ḥkpọ efen esin ke ebiet emi akanade ọḥo Abasi ke Idemesie ndidu.

Ọkpọsọḥ odudu idiọk ufen oro ama anam Pharaoh onyime ke nnanenyin: “Mbufo eka ekewa uwa enọ Abasi mbufo ke isọḥ emi.” Edi unyime emi ikofonke ikem. Abasi iyomke eneni me mfaḥa ito owo. Enye oyom ata oyọḥo ḥkop-uyo; inyuḥ iyomke ḥkpọ efen ikan oro. Edieke nditọ Israel mikekemeke ndinam uwa ke isọḥ Egypt nnọ Abasi ke editoḥo, osuk ọsọsọḥ ke ini ekededi. Nditọ Egypt, nte mmọ ekasukde ibuoḥ enọ mme abasi mmọ, ikpekemeke ndituak nda nse nte edade mme abasi oro enam uwa enọ Abasi efen emi mmọ mikofioḥke. Moses okoyom nditiene Abasi ofuri-ofuri ndien enye eyire ke se Abasi okoyomde toto ke editoḥo. Ḥko andikara ama oyom ndidiomi ye ikọ edikpan emi: “Edi mbufo ekuka anyan usuḥ.” Moses ama ọbọ unyime Pharaoh ndiyak nditọ Israel ewoḥo onyuḥ ọbọḥ akam ọḥo Abasi; ndien ke ini emi ekenimde ekemde nduyip okure ke isọḥ Egypt, edinam emi ke idemesie ekedi akamba utibe-ḥkpọ.

Udọḥo Ke Idem Enaḥ Ye Ufene

Ekikere Pharaoh ama ọkpọḥore ke ema ekemen ufen efep, ndien mfina aḥiak ọtoḥo, Moses onyuḥ aka ke okure edidem ndisuk mbeḥe mbaḥa Israel ndinyuḥ nnọ Pharaoh ntọt mbaḥa oyọḥo ufen ition emi enyenede nditiene nditọ Egypt, edi eyesio nditọ Israel efep. Ufen emi ekedi koro Pharaoh ekesinde uyo Abasi; ndien ke ini iyaresit Esie asaḥade ebe ke ofuri isọḥ Egypt, Pharaoh ọdoḥ ete ekese me ufene nditọ Israel ema etiene ekpaḥa. Se enye akayarede ofioḥ akpakana ọkpọḥore ekikere esie onyuḥ anam enye ofioḥ ete ke Abasi Israel akaḥwana ye nditọ Egypt, koro baba ufene nditọ Israel kiet ikakpaha.

Etiḥ enọ nnyin ete ke ekekpono nduyip ye mme ḥkpri unam eken nte mme abasi ke Egypt, ndien eridi utọ nduyip emi akabiatde isọḥ oro ke akpanikọ akpakana anam nditọ Egypt ese abasi nduyip mmọ ke ndek. Udọḥo ufene ama osobo ata ediwak ibat ufene ke Egypt, kpukpru emi ekasuk edi se mmọ ekponode kpono. Abasi Israel akaḥwana ye nditọ Egypt, koro baba ufene nditọ Israel kiet ikakpaha.

Oyo Ke Owo Ye Unam

Oyọḥo ufen itiokiet, oyo ke idem owo ye unam, ekedi ḥkpọ mkpa efen osuk ọḥo mme abasi Egypt. Owo ikototke mmọ mbemiso ufen emi edi. Etiḥ enọ nnyin ke mbuk eset ete ke ekedi ido ke otu ediwak owo ndiwa mme owo ndian ye mme nsio-nsio ḥkpọ efen nnọ mme abasi mmọ man etre iyaresit ndusuk mme abasi. Ke ema ekenam uwa ema, mmọ ewobi ntọḥ oro etop ke enyoḥ man asuana ọsuhore ke idem mmọ emi edude do. Ntak edinam emi ekedi man etre idiọk emi okpoyomde ndiworo. Edi idahaemi, Abasi ọkpọḥore mbubiam emi ofuri-ofuri. Abasi eketeme Moses ete owobi ntọḥ ke ebuk ikaḥ, man esuene ido mmọ onyuḥ asuan ke enyoḥ. Ke ini ntọḥ oro ama ọkọsuhore, ọkpọsọḥ udọḥo otibe ọḥo owo ye unam. Mbia-idiọḥ ke idem mmọ ema edoḥo inyuḥ ikemeke ndida ke iso Moses ke ntak oyo emi.

Paul, isuḥ-utom etiḥ abaḥa owo iba, Jannes ye Jambres, emi nnyin ikerede ite ekedu ke otu mbia-idiọḥ oro, ete ke mmọ ekedi mbukpo ke mbuotidem, ndien mmọ ikekemeke ndika iso mbe oro ke ini oro, koro ndisime mmọ ayarade ke iso kpukpru owo (2 Ḥwed Timothy 3:8, 9). Nnyin ikopke aba ibaḥa mbia-idiọḥ emi ke ufen oyo emi ema ekebe. Mmọ ema ekut ubok Abasi emi akanamde mme utibe-ḥkpọ emi mmọ mikekemeke ndida odudu mmọ nnam. Mmọ ema ekut ekem Ubok oro emende mme ufen efep ke ini emi enimde, emi ke ediwak idaha, ke enyin owo, ekedide ata utibe-ḥkpọ emi okokponde akan ndidodoḥ idem mme ufen. Edi etie nte mmọ ekasuk eka iso ke mbukpo ido mmọ ke abaḥa mbuotidem ndien ke akpatre, uyọḥo iyaresit Abasi ama osobo mmọ.

Akwa Ukut

Mme ufen isọḥ Egypt emi eneḥede ebiet ini ubierikpe emi edidide etiene ererimbot. Etiḥ enọ nnyin ke ḥwed Eriyarare ebaḥa ediwak mkpọsọḥ ufen emi edinode ererimbot ke ini oro emi Abasi ediḥwanaḥe iyaresit Esie iduok ke ererimbot eke esinde Christ. Edi ke ukem usuḥ nte Abasi ọkonoḥe ubierikpe Esie ke isọḥ Egypt, oro akpana esin udọḥo ndiduḥore esit nnyin man ebat ete nnyin imodot ndibohọ kpukpru ḥkpọ emi ediwoḥode.

Nnyin imokut ite mme ubierikpe emi eketiene nditọ Egypt koro mmọ ekeyakde idem mmọ ofuri-ofuri enọ ndikpono ḥkpọ ekededi ke esiode Abasi efep. Mmọ eketiene Egypt man ebiat enyuḥ edorede mme nsu-nsu abasi mmọ ke ebekpo efep enyuḥ edori ata Abasi ke nnen-nnen itie Esie. Ekenọ mmọ nte ubierikpe ke ibuoḥ kpukpru mmọ emi esinde Abasi ye mmọ emi eyakde idem mmọ enọ abiaḥa.

Ke ini Qbõn edidide, ke ini Ntañ-ndòk, oyòhò iyaresit Akwa Ukut eyesim ererimbot emi. Ke ini ukut emi, Abasi eyeñwaña iyaresit ye ubierikpe Esie. Eyedõn enye enò Asua-Christ ye kpukpru ikòt esie, mmò emi ema ekenyam idem mmò enò idiòk owo oro enyuñ ebò idiõnò esie ke ubòk mmò me ke òkpòiso. Owo ikemeke ndida ufen Egypt, òsõn nte òsòsõn, ndomo ye ufen eke ediyakde iduòk ke ererimbot ke ini ediñwañade iyaresit Abasi iduòk ke ini oro. Mme ufen Egypt edi ntòt enò nnyin. Mmò eyeñwam nnyin edieke nnyin ikpemedede man ibòhò idiòk usen iyaresit Abasi inyuñ itim ifiòk ite idi kiet ke otu mbak utibe ikpòhidem oro, eke Ñwan-ndò Christ.

MME MBUME

1. Nso ntòt ke ekenò Pharaoh mbemiso ufen nduyip?
2. Nso ubahare ke ekenò nditò Israel ke ini emi?
3. Ufen emi akanam Pharaoh nso?
4. Nte Pharaoh ama anam uyo esie?
5. Nso ikedi oyòhò ufen ition, nso ke enye akabiat?
6. Nso ikedi ntak emi Pharaoh òkòdònde mme owo ekeduñòre isõn Goshen ke ini emi?
7. Ke nso utò usuñ ke oyòhò ufen itiokiet okosim mbia-idiõn?
8. Nso ikedi ntak emi Abasi òkòsòñòde Pharaoh esit?
9. Mme ufen isõn Egypt ebiet nso?
10. Anie edibòhò iyaresit Abasi ke mme akpatre usen?